

Дяговець Д. О.
студентка 4-го курсу
факультету адвокатури та антикорупційної діяльності
Національного університету «Одеська юридична академія»

ОСОБЛИВОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ АДВОКАТАМИ ВІЙСЬКОВОЇ АБО АЛЬТЕРНАТИВНОЇ (НЕВІЙСЬКОВОЇ) СЛУЖБИ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ

Під час запровадження воєнного стану стало актуальним питання про проходження адвокатами військової або альтернативної служби. Рішенням від 03.03.2022 року № 24 «Про особливості проходження адвокатами військової або альтернативної (невійськової) служби у період воєнного стану» [1], зокрема, щодо виконання адвокатом вимог, передбачених статтею 7 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» [2] Рада адвокатів України надала відповідь на це питання: «вищезазначене рішення надає право, у період воєнного стану, за наявності об'єктивних причин несвоєчасного виконання адвокатами вимог частини 2 статті 7 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» не застосовувати до адвокатів мір дисциплінарного впливу».

Разом з тим, військова служба в будь-якому виді, визначеному в переліку, ч. 6 ст. 2 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» [3] та альтернативна (невійськова) служба як заміна конкретного виду військової служби – строкової військової служби, є несумісними з діяльністю адвоката.

Згідно частини 1 статті 2 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», військова служба є державною службою особливого характеру, яка полягає у професійній діяльності придатних до неї за станом здоров'я і віком громадян України (за винятком випадків, визначених законом), іноземців та осіб без громадянства, пов'язаній із обороною України, її незалежності та територіальної цілісності. Час проходження військової служби зараховується громадянам України до їх страхового стажу, стажу роботи, стажу роботи за спеціальністю, а також до стажу державної служби.

Частиною 6 статті 2 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» передбачені наступні види військової служби:

- строкова військова служба;
- військова служба за призовом під час мобілізації, на особливий період;
- військова служба за контрактом осіб рядового складу;
- військова служба за контрактом осіб сержантського і старшинського складу;

Згідно абзацу 1 частини 1 статті 1 Закону України «Про альтернативну (невійскову) службу» [4], альтернативна служба є службою, яка

запроваджується замість проходження строкової військової служби і має на меті виконання обов'язку перед суспільством. Тобто, на законодавчому рівні чітко визначені статус військовослужбовця та конкретні види військової служби. Також визначено, що альтернативна служба є своєрідною «заміною» строкової військової служби, як одного з видів військової служби.

З огляду на це та в зв'язку з введенням воєнного стану, при наявності об'єктивних причин несвоєчасного виконання адвокатами вимог частини 2 статті 7 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» у зв'язку з проходженням військової або альтернативної (невійськової) служби, Радою адвокатів України і було прийняте рішення № 24 від 03 березня 2022 року: «у період воєнного стану не вважати порушенням вимог щодо несумісності проходження військової або альтернативної (невійськової) служби адвокатами та не застосовувати таку підставу для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності».

Дане рішення не звільняє адвокатів від виконання вимог статті 7 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» щодо зупинення адвокатської діяльності в зв'язку з виникненням обставин несумісності.

Отже можна дійти до висновку, що проходження військової або альтернативної служби під час воєнного стану не вважатиметься порушенням вимог щодо несумісності із статусом адвоката. Про це ідеться у рішенні Ради адвокатів України № 24 від 3 березня 2022 року. За пропозицією Голови НААУ, РАУ Лідії Ізовітової, РАУ вирішила не застосовувати таку підставу для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності. Рішення прийнято із врахуванням указу Президента України № 64/2022 від 24 лютого 2022 року [5], яким в Україні введено воєнний стан у зв'язку з агресією Російської Федерації проти України та з метою виконання заходів правового режиму воєнного стану, а також для забезпечення прав адвокатів у період оголошеного воєнного стану.

Список використаної літератури:

1. Про особливості проходження адвокатами військової або альтернативної (невійськової) служби у період воєнного стану»: Рішення Ради адвокатів України від 03.03.2022 року № 24. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2022-03-24-r-shennya-rau-24_6244383f5d80a.pdf

2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>

3. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25 березня 1992 року № 2232-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text>

4. Про альтернативну (невійськову) службу: Закон України від 2 грудня 1991 року № 1975-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1975-12#Text>

5. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України № 64/2022 від 24 лютого 2022 року. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>

Науковий керівник: доцент, кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Кісліцина Ірина Олександрівна**